

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Κυρίες και κύριοι, με τη σειρά μου ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στην ΟΤΟΕ για τη σημερινή πρόσκληση και τα συγχαρητήρια γι' αυτή τη διημερίδα. Όπως επίσης ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον κ. Mario Monti, που μας τιμά σήμερα και εισηγείται γι' αυτό το σημαντικό, για τη χώρα μας, ζήτημα.

Υπάρχει αναμφίβολα αγωνία ή καλύτερα το ερώτημα, που μέρα με την ημέρα γίνεται και πιο οξύτερο. Και το ερώτημα είναι ποιο είναι το μέλλον της Κοινωνικής Προστασίας στην Ευρώπη.

Σε σχέση με τα αίτια της κρίσης, όπως συνηθίζουμε να λέμε, ή του προβλήματος, πιστεύω ότι ο τόπος είναι κοινός. Το δημογραφικό πρόβλημα με τη διπλή όψη, της πτώσης της γεννητικότητας και της ανόδου της προσδοκώμενης διάρκειας ζωής, τα αυξανόμενα ποσοστά ανεργίας, το αυξανόμενο κόστος των κοινωνικών δαπανών, ο διεθνής ανταγωνισμός που ασκεί πιέσεις στις επιχειρήσεις, δημιουργούν πράγματι έναν πιεστικό κλοιό που θέτει τις ευρωπαϊκές πολιτικές ηγεσίες μπροστά σε μια πρόκληση και ταυτόχρονα πρόσκληση.

Παγκόσμιο λοιπόν το αίτημα για επίτευξη της ανταγωνιστικότητας, αλλά ανταγωνιστικότητα με Ανθρώπινο Πρόσωπο. Σ' αυτή την προσπάθεια των πολιτικών ηγεσιών, υπάρχει ένα άλλο ερώτημα. Το ερώτημα που τίθεται σήμερα κι εγώ θα μείνω σ' αυτό, γιατί στα άλλα αναφέρθηκε προηγουμένα ο κ. Γιάννος Παπαντωνίου και δε θέλω να επεκταθώ.

Η προβληματική, που τίθεται αναφέρεται στην θέση των επικουρικών συνταξιοδοτικών συστημάτων στην κοινωνική προστασία των εργαζομένων. Είναι γνωστό ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τα εισοδήματα από συνταξιοδότηση, θεωρούνται κατά κανόνα ότι στηρίζονται σε 3 βάρθρα, ή 3 επίπεδα ή 3 πυλώνες.

Το πρώτο αντιπροσωπεύει τα εκ του νόμου συστήματα, το δεύτερο τα επαγγελματικά και το τρίτο την ατομική συνταξιοδοτική εξασφάλιση, μέσω αποταμιεύσεων και συμβολαίων ασφάλειας ζωής.

Τα τρία αυτά βάρθρα της συνταξιοδότησης, ή καλύτερα της συνταξιοδοτικής εξασφάλισης, είναι αλληλένδετα μεταξύ τους σε τέτοιο βαθμό, που μπορεί πραγματικά κανείς να μιλήσει για 3 τμήματα μιας ενιαίας "στήλης βάρθρων" και όχι για τρία ανεξάρτητα επίπεδα.

Η διάρθρωση αυτής της στήλης ή το "ειδικό βάρος" του κάθε βάρθρου ποικίλλει σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο, ενώ μπορεί να υποστηριχθεί με βεβαιότητα, ότι μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και στη χώρα μας, άτομα που βρίσκονται κάτω από ανάλογες συνθήκες, έχουν ανάλογη προσδοκία σε ό,τι αφορά το επίπεδο της ζωής τους, μετά και κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησης.

Ο σκοπός της συνταξιοδοτικής εξασφάλισης δεν είναι απλά να διασφαλίσει ένα ικανοποιητικό επίπεδο εισοδήματος. Αλλά είναι να επιτύχει ένα επίπεδο διαβίωσης, παρόμοιο με αυτό που είχε πετύχει ο εργαζόμενος, κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας. Στην επίτευξη αυτού του στόχου, η συμβολή των συμπληρωματικών συστημάτων είναι σημαντική.

Η ανάπτυξη και ο ρόλος τους στη γενική κοινωνική προστασία, έρχεται συχνά να καλύψει τα κενά της εκ του νόμου κοινωνικής προστασίας. Η συμπλήρωση των χαμηλών συντάξεων, ιδίως τα πρώτα χρόνια της εισαγωγής του θεσμού που καταβάλλονταν από τα βασικά συστήματα Κοινωνικής Ασφάλισης, αποτέλεσε τη γενεσιουργό αιτία των συμπληρωματικών συστημάτων.

Σε μια εποχή όπως η σημερινή, που εξασθενούν οι παραδοσιακοί δεσμοί και σχέσεις, που η ανεργία εξαπλώνεται και το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού παρουσιάζεται ολοένα και πιο απειλητικό, το αίτημα της κοινωνικής ασφάλισης και της συνταξιοδοτικής προστασίας, με στόχο την κοινωνική συνοχή, γίνεται ολοένα και πιο επιτακτικό.

Παράλληλα, ο ορίζοντας του 21ου αιώνα επιβάλλει, η συνταξιοδοτική προστασία να στηριχτεί στην κρατική παρέμβαση και σε επικεντρωμένες δράσεις αλλά και σε μεγαλύτερη συλλογική και ατομική ευθύνη.

Οι εξελίξεις αυτές διαμορφώνουν μια νέα πραγματικότητα, στα πλαίσια της οποίας, υπάρχει πεδίο και ρόλος και για τους τρεις πυλώνες συνταξιοδοτικών παροχών. Όπως είπα και προηγουμένα ο ρόλος του κάθε πυλώνα δεν είναι ανεξάρτητος.

Συνδέεται με την απάντηση που δίνει κανείς στο ερώτημα της σχέσης μεταξύ των τριών βάρθρων και οριοθετείται από την ύπαρξη ενός σύγχρονου, ευέλικτου και αποτελεσματικού κοινωνικού ιστού ασφάλειας που είναι αναγκαίος για την κοινωνική συνοχή.

Στις χώρες της Ε.Ε., αναφέρθηκε άλλωστε, τα συμπληρωματικά συστήματα παρουσιάζουν ένα ποικιλόμορφο "τοπίο" με διαφοροποιήσεις ως προς τη φύση τους, την έκταση και τον αριθμό των ασφαλισμένων τους.

Έτσι, παρόλες τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κυρίως τα τελευταία χρόνια, μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των συστημάτων αυτών, δεν είναι ακόμα εφικτή, δεν είναι ακόμα δυνατή.

Πέρα ταύτα, στην πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, των διακινουμένων εργαζομένων εντός της Ε.Ε., ως “σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης” οριοθετείται κάθε επαγγελματικό σύστημα συνταξιοδότησης καθώς και η συλλογική συμφωνία που εξυπηρετεί τον ίδιο σκοπό.

Όπως, ομαδική σύμβαση ασφάλισης, κλαδικό ή τομεακό στατικό διανεμητικό σύστημα, κεφαλαιοποιητικό σύστημα ή υπόσχεση συνταξιοδότησης, που υποστηρίζεται από λογιστικά αποθέματα που προορίζονται για τη χορήγηση συμπληρωματικής σύνταξης σε μισθωτούς και μη μισθωτούς.

Κοινό στοιχείο όλων αυτών των συστημάτων είναι ότι προέρχονται από πρωτοβουλίες του ιδιωτικού τομέα και δεν έχουν θεσπιστεί από κρατική νομοθεσία, όπως συμβαίνει με τα εκ του νόμου συστήματα της κοινωνικής ασφάλειας.

Παρά ταύτα τα συμπληρωματικά αυτά συστήματα είναι δυνατόν να είναι, είτε υποχρεωτικά, είτε προαιρετικά. Η δε λειτουργία τους να στηρίζεται τόσο σε αναδιανεμητική, όσο και σε κεφαλαιοποιητική βάση.

Για παράδειγμα, στη Γαλλία υπάρχει ένα πολύ σημαντικό υποχρεωτικό δεύτερο σύστημα, το οποίο είναι διανεμητικού χαρακτήρα, ο δεύτερος πυλώνας συνταξιοδοτικής προστασίας.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, υπάρχει ένα υποχρεωτικό βασικό καθεστώς, βάσει του πρώτου συστήματος συνταξιοδοτικών παροχών, συμπληρωματικό και αναλογικό εισοδημάτων, ενώ οι διατάξεις βάσει του δεύτερου συστήματος δεν είναι υποχρεωτικές σε εθνικό επίπεδο.

Στη Γερμανία, Αυστρία, Λουξεμβούργο και σε μικρότερο βαθμό στη Σουηδία, σημαντικό ποσοστό των επικουρικών συστημάτων του δεύτερου πυλώνα, προέρχεται μέσω μη κεφαλαιοποιητικών συστημάτων εκ μέρους του εργοδότη.

Τα συνταξιοδοτικά καθεστώτα της κατηγορίας αυτής, συνοδεύονται γενικά με την απασχόληση ή την άσκηση ενός επαγγέλματος με το “επαγγελματικό καθεστώς” ή το “καθεστώς του κλάδου”.

Η συμμετοχή σε τέτοιου είδους καθεστώτα είναι δυνατή μόνο για τους εργαζόμενους στους συγκεκριμένους τομείς, κλάδους, επαγγέλματα ή επιχειρήσεις και είναι απόρροια συμφωνίας μεταξύ κοινωνικών εταίρων.

Η διαχείριση των καθεστώτων της δεύτερης κατηγορίας, πραγματοποιείται από ιδιωτικούς οργανισμούς, οι εισφορές καθορίζονται με βάση το εισόδημα και η καταβολή τους επιβαρύνει τους εργαζόμενους και τους εργοδότες.

Για τις τάσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση ακούστηκαν πολλά. Είναι φανερό ότι υπό την πίεση των αυξανόμενων δαπανών κοινωνικής προστασίας, του δημογραφικού προβλήματος, της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας και του διεθνούς ανταγωνισμού, τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εισήγαγαν κατά την τελευταία 10ετία μεταρρυθμίσεις στις δημόσιες συντάξεις.

Μεταρρυθμίσεις όπως: αύξηση εισφορών, μείωση παροχών, αύξηση ορίου ηλικίας, αύξηση χρόνου ασφάλισης, μείωση ποσοστού ανταπόδοσης εισφορών-παροχών, διαφοροποίηση του τρόπου υπολογισμού των παροχών κλπ. με στόχο, την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των δημοσίων διανεμητικών καθεστώτων.

Επειδή όμως οι αλλαγές αυτές θα έχουν αρνητικές συνέπειες για το επίπεδο των συνολικών συνταξιοδοτικών εισοδημάτων, παρατηρείται τελευταία στην Ευρωπαϊκή Ένωση η τάση ενίσχυσης και ανάπτυξης των συστημάτων της δεύτερης, ή ακόμα και της τρίτης κατηγορίας συνταξιοδοτικής προστασίας, με τη χορήγηση φορολογικών κινήτρων και ελαφρύνσεων, ενώ μελετάται και έχει ήδη αρχίσει να υλοποιείται σταδιακά, η δημιουργία προϋποθέσεων που να ευνοούν περισσότερο την ανάπτυξη ιδιωτικών επικουρικών καθεστώτων με κεφαλαιοποίηση.

Τα ιδιωτικά κεφαλαιοποιημένα καθεστώτα λειτουργούν ήδη σε αρκετά κράτη-μέλη, μεταξύ των οποίων το Ηνωμένο Βασίλειο, τις Κάτω Χώρες, την Δανία και την Ιρλανδία. Επιπλέον, οι πρόσφατες νομοθετικές αλλαγές σε άλλες χώρες, όπως, Ιταλία, Ισπανία και Γαλλία, παρέχουν τη δυνατότητα περαιτέρω εξελίξεων στο συγκεκριμένο τομέα.

Από οικονομική άποψη, θα ήταν προτιμότερο να υπάρχουν συνταξιοδοτικά συστήματα που να συνδυάζουν την κρατική με την ιδιωτική συνταξιοδότηση, και τα οποία να ενσωματώνουν στοιχεία του διανεμητικού και του κεφαλαιοποιητικού συστήματος, επειδή καθένα από αυτά έχει διαφορετικό επίπεδο κινδύνου και απόδοσης.

Ωστόσο, καθώς αυξάνεται η σημασία των συμπληρωματικών συντάξεων ως ποσοστό του συνολικού συνταξιοδοτικού εισοδήματος, είναι όλο και πιο σημαντικό, για τους στόχους και τις επιδιώξεις της Ε.Ε., να παρέχουν οι κυβερνήσεις - και σε αυτό εμείς αποδίδουμε πρώτιστη σημασία- ένα σαφές περιβάλλον για την αποτελεσματική λειτουργία των συμπληρωματικών κεφαλαιοποιητικών καθεστώτων.

Είναι γνωστές οι προσπάθειες που καταβάλλει η Ευρωπαϊκή Ένωση για το συντονισμό των συστημάτων συμπληρωματικής προστασίας, ώστε η διασφάλιση των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των μισθωτών και μη μισθωτών και των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων να αίρει τα όποια εμπόδια, με στόχο την ελεύθερη διακίνηση και την εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, η οποία, όπως είναι γνωστό, αποτελεί βασικό στοιχείο της συνολικής στρατηγικής για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης σε όλη την Ευρώπη.

Στα πλαίσια όμως της ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίων εξυπηρετείται μέσω των συμπληρωματικών συστημάτων και ένας επί πλέον στόχος. Παρά το γεγονός ότι η συμμετοχή των συνταξιοδοτικών καθεστώτων του δεύτερου και τρίτου πυλώνα στις συνολικές συνταξιοδοτικές δαπάνες είναι σχετικά χαμηλή, τα κεφάλαια που επενδύονται για την εκπλήρωση των μελλοντικών συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων, είναι τεράστια.

Το 1993 από 1.600 δις ECU των κεφαλαίων που ήταν επενδεδυμένα σε ασφαλιστήρια ζωής τα 1.200 δις είχαν επενδυθεί εκ μέρους επικουρικών ασφαλιστικών καθεστώτων. Με τα κεφάλαια αυτά, καθώς μάλιστα αναμένεται η αύξησή τους, παρουσιάζεται η ευκαιρία για την Ευρωπαϊκή Ένωση να επωφεληθεί.

Η Πράσινη βίβλος για τις επικουρικές συντάξεις θέτει το ερώτημα, πώς τα οφέλη αυτά είναι δυνατόν να επιδιωχθούν μέσω της κοινοτικής κεφαλαιαγοράς, ιδιαίτερα μάλιστα ενόψει της καθιέρωσης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης και νομίζω ότι εδώ ο κ.Γ. Παπαντωνίου ήταν πολύ διαφωτιστικός.

Και επίσης πώς θα αρθούν νομικά εμπόδια που τίθενται από εθνικές κυβερνήσεις στα πλαίσια της πολιτικής εποπτείας, τα οποία θέτουν περιορισμούς που εμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έγινε αναφορά στη διαφορετικότητα της κατάστασης στην Ελλάδα και καταγράφηκαν και οι επιμέρους αδυναμίες του συστήματος με βάση την ιστορική τους εξέλιξη. Άλλωστε αυτή η διαφορετικότητα υπάρχει σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το κάθε σύστημα έχει να κάνει με την εξέλιξη της κάθε χώρας, την κουλτούρα της και τόσα άλλα πράγματα.

Στη χώρα μας, όπως είναι γνωστό, η υπαγωγή στην επικουρική ή πρόσθετη ασφάλιση είναι υποχρεωτική, βάσει διατάξεων νόμου. Εντάσσεται μέσα στο δημόσιο, κρατικό σύστημα και εμπίπτει στο υλικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης 1408/71. Σε καμία περίπτωση δεν εντάσσεται, μέχρι σήμερα τουλάχιστον, στα συμπληρωματικά επικουρικά συστήματα, όπως αυτά παρουσιάζονται στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε.

Παράλληλα η ανάπτυξη ανάλογων με την Ευρωπαϊκή Ένωση ασφαλιστικών, συμπληρωματικών συστημάτων στη χώρα μας είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Και τονίζω σχεδόν ανύπαρκτη, γιατί μορφή συμπληρωματικών συστημάτων, όχι όμως με τη μορφή που υφίστανται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτελούν τα αλληλοβοηθητικά επικουρικά ταμεία των Τραπεζών, που λειτουργούν ως Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, αλληλοβοηθητικά σωματεία ή μορφώματα συμβατικής προέλευσης.

Έχουν πηγή συστάσεώς τους συμβάσεις ή συμφωνίες εργοδότη-εργαζομένων, λειτουργούν σε αναδιανεμητική βάση και στηρίζονται στην αλληλεγγύη των γενεών.

Το σύστημα στην Ελλάδα, με μια φράση, έχει αναπτυχθεί άναρχα χωρίς ενιαίο σχεδιασμό, χωρίς μια γενικότερη φιλοσοφία στη σύλληψή του. Όπως είπα και προηγουμένα, είναι προϊόν ιστορικών και κοινωνικών δεδομένων της χώρας, της διάρθρωσης και των δυνατοτήτων της οικονομίας κατά τη μακρόχρονη εξέλιξη του θεσμού και αποτέλεσμα της πολιτικής βούλησης, όπως αυτή εκδηλωνόταν σταδιακά ή και περιστασιακά.

Δηλαδή η εξέλιξη του κοινωνικού συστήματος στην Ελλάδα έχει να κάνει με τα ιδεολογικά και πολιτικά προγράμματα της κάθε κυβέρνησης. Δεν υπήρξε μια σταθερή πορεία διαμορφωμένη, όπως π.χ. στο γερμανικό μοντέλο.

Μέσα λοιπόν, σ' αυτό το "ομιχλώδες" ασφαλιστικό τοπίο, μέσα σε ένα "νόθο", θα έλεγα, ασφαλιστικό σύστημα όπου όχι μόνο δεν υπάρχουν ή δεν είναι ξεκαθαρισμένα τα 3 επίπεδα, οι 3 στυλοβάτες της συνταξιοδοτικής προστασίας αλλά επί πλέον η επικουρική δεν έχει καμία διαφορά φιλοσοφίας, αρχών και λειτουργίας από την κύρια ασφάλιση.

Τα αλληλοβοηθητικά, επικουρικά, κοινωνικοασφαλιστικής υφής ταμεία, εντείνουν το πρόβλημα της οριοθέτησης του ασφαλιστικού μας συστήματος, των αρχών που το διέπουν και των κανόνων λειτουργίας του.

Είναι ή δεν είναι ασφαλιστικοί οργανισμοί τα αλληλοβοηθητικά ταμεία; Χρειάζεται να απαντήσουμε εδώ. Εντάσσονται ή δεν εντάσσονται στο γενικό ασφαλιστικό σύστημα της χώρας μας; Υπάγονται ή όχι και σε ποιο βαθμό στον έλεγχο και την εποπτεία των κρατικών αρχών; Εντάσσονται λόγω της φύσεως και της οργανωτικής τους κατάστασης και ποια απ' αυτά -γιατί δεν είναι όλα ενιαία ως προς τη δομή- στα ευρωπαϊκά συμπληρωματικά συστήματα ή όχι;

Η απάντηση στα ερωτήματα αυτά είναι εξαιρετικά πολύπλοκη. Και αυτό είναι από τα κύρια θέματα του κοινωνικού διαλόγου που έχουμε ανοίξει και πολλές φορές το συζητάμε.

Να πω εδώ ότι με ειδικές διατάξεις νόμου εφαρμόζεται η διαδοχική ασφάλιση μεταξύ επικουρικών οργανισμών, κοινωνικής ασφάλισης και αλληλοβοηθητικών ταμείων. Υπάρχει αυτό σε άλλη χώρα της Ευρώπης; Ο νομοθέτης του 2084/92 τα ενέταξε στο γενικότερο ασφαλιστικό μας σύστημα. Και είναι γνωστό ότι αμφισβητήθηκε αυτή η λογική, όχι μόνο από πλευράς πολιτικής αλλά και σε σχέση με τη συνταγματικότητα της σχετικής διάταξης.

Ανεξάρτητα απ' αυτά, κυρίες και κύριοι, για να μην κουράσω και τελειώνω, ένα είναι βέβαιο, ότι γενικότερα ο τομέας των συμπληρωματικών επικουρικών συστημάτων, που είναι στη χώρα μας οργανωτικά ανολοκλήρωτος και σε εμβρυακή πολλές φορές μορφή, καθώς και ο τρίτος πυλώνας συνταξιοδοτικής προστασίας, ο ιδιωτικός, τείνουν και

στη χώρα μας, να εξελιχθούν.

Κατά συνέπεια, με στόχο τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος αλλά και την εξασφάλιση των δικαιωμάτων και την προστασία των εργαζομένων, η Πολιτεία έχει χρέος, είναι ανάγκη, να θεσπίσει “γενικό πλαίσιο λειτουργίας” και συγκεκριμένα να προδιαγράψει τα όρια και τους κανόνες, μέσα στα πλαίσια των οποίων θα κινούνται τα πάσης φύσεως ασφαλιστικά συστήματα, όπως συμβαίνει παντού στην Ευρώπη.

Είναι σαφές και θέλω να το ξεκαθαρίσω, ότι απαιτείται ένα είδος πολιτικής εποπτείας για να μπορούν να ανταποκριθούν οι κοινωνικοασφαλιστικοί οργανισμοί αλλά και οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις ζωής στις μελλοντικές τους υποχρεώσεις.

Μια εποπτεία με στόχο την ανάπτυξη μιας ενιαίας αγοράς που θα αποφέρει οφέλη για την προστασία των σημερινών και μελλοντικών συνταξιούχων και ασφαλισμένων. Είναι γεγονός αναμφισβήτητο, ότι παρόλες τις αλλαγές που παρατηρούνται στα κρατικά συστήματα, παρά τις τροποποιήσεις που επέρχονται στις νομοθεσίες, προκειμένου να ανταποκριθούν τα κράτη-μέλη στις αυξανόμενες δημόσιες δαπάνες και να εξασφαλιστεί η συνέχιση καταβολής των συντάξεων αυτών, οι κρατικές συντάξεις, δεν το ξεχνάμε αυτό, αποτελούν τον βασικό όγκο συνταξιοδοτικών παροχών στην Ευρώπη που αγγίζει το 88,8%, να ξέρουμε για τι συζητάμε αυτή τη στιγμή. Με τις τάσεις που προβλέψαμε προηγούμενα θα παρατηρηθεί μείωση στον πρώτο και αύξηση στο δεύτερο και τρίτο πυλώνα.

Και παρόλη τη στροφή που παρατηρείται προς τα συμπληρωματικά συστήματα ασφάλισης, η κοινωνική ασφάλιση θα εξακολουθήσει να σηκώνει το κύριο βάρος της καταβολής των συντάξεων, με έμφαση την κοινωνική αλληλεγγύη εντός και μεταξύ των γενεών.

Και δίνουμε ιδιαίτερη σημασία στο “εντός” και στο “μεταξύ” των γενεών. Άρα, οι εισηγήσεις και τα συμπεράσματα της διημερίδας της ΟΤΟΕ, αναμφίβολα αποτελούν μια σημαντική συνεισφορά στον κοινωνικό διάλογο, που έχει ήδη ανοίξει στη χώρα μας για το μέλλον της κοινωνικής ασφάλισης.

Αναφέρθηκε προηγούμενα ο κ. Γ. Παπαντωνίου σ’ αυτά. Η πρώτη ενότητα ολοκληρώνεται μέσα στον Μάρτιο, τα πορίσματα αυτής της ενότητας θα γίνουν νόμος του κράτους, θα συνεχιστεί ο διάλογος, όπως είπαμε, αυτός ο οργανωμένος διάλογος, για να απαντήσουμε στο μέλλον σε βάθος χρόνου.

Προέχει αναμφίβολα το νοικοκύρεμα. Γιατί αν τροφοδοτήσουμε πόρους σε ένα σύστημα που γίνεται σπάταλο ή οδηγεί και σε άλλες καταστάσεις, ιδιαίτερα στους κλάδους υγείας -γνωρίζετε τις υπερβολές- να δούμε το θέμα στη συνολική διάστασή του. Αν δεν το ελέγξουμε το σύστημα και δεν του θέσουμε κανόνες, όσο και αν το τροφοδοτήσουμε με πόρους, είτε κοινοτικούς, είτε εθνικούς, είτε εργοδοτών και εργαζομένων, τόσο το σύστημα θα έχει απώλειες.

Έτσι λοιπόν, ο διάλογος είναι ενταγμένος σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα παρέμβασης προς αυτή τη διαδικασία. Θα τον συνεχίσουμε με αναλογιστικούς συμβούλους, που θα καλέσουμε από το διεθνές επίπεδο, από προσεγγίσεις που έχουν γίνει από τον ΟΟΣΑ, ο οποίος έχει κάνει μια πολύ σημαντική δουλειά, αλλά και μέσα από ελληνικές προσεγγίσεις, από διάφορες ομάδες δουλειάς και Ερευνητικά Κέντρα. Έχουμε το ΚΕΠΕ και άλλους οργανισμούς που μελετούν αυτά τα ζητήματα.

Όλα αυτά θα τα εντάξουμε στον κοινωνικό διάλογο, ώστε να απαντήσουμε αυτή τη στιγμή στη μεγάλη πρόκληση, για τη χώρα μας αλλά και για την Ευρώπη, μιας και το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, πρέπει να διαφυλάξει την αξιοπιστία του, πάνω απ’ όλα και πέρα από την αξιοπιστία του, τη δική του προοπτική και φερεγγυότητα προκειμένου να αποτελέσει το υπόδειγμα για τις άλλες οικονομικές οντότητες σε όλο τον κόσμο, είτε τις Ηνωμένες Πολιτείες, είτε την Ιαπωνία.

Να μπορέσουμε λοιπόν εμείς να περάσουμε σε όλο τον κόσμο, δηλαδή η Ευρωπαϊκή Ένωση, τη δική της λογική και προοπτική, γιατί αυτή έχει στο κέντρο της τον άνθρωπο. Και όλοι εμείς πρέπει να αγωνιζόμαστε για τον άνθρωπο, τον κάθε άνθρωπο χωριστά.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Μ. Παπαϊωάννου. Επιτρέψτε μου ένα πολύ μικρό σχολιασμό. Για το ζήτημα των αλληλοβοηθητικών ταμείων, έχει κριθεί το θέμα αυτό και επιστημονικά. Είναι εκτός πεδίου δράσης του κοινού νομοθέτη. Μαζί τα υποστηρίζαμε τότε και με το μακαρίτη Γ. Γεννηματά και με το σημερινό Πρωθυπουργό, όταν ψηφίζονταν ο νόμος 2084/92 στη Βουλή.

Άλλωστε αυτά τα αλληλοβοηθητικά σωματεία έχουν ιδρυθεί πολύ πριν το κράτος ανακαλύψει την επικουρική σύνταξη, 30-40 χρόνια πριν και είναι εισφοροδοτούμενα, δεν ζητήσαμε από το κράτος και από κανένα χρηματοδοτική υποστήριξη. Θα παρακαλέσω τον Πρόεδρο της ΟΤΟΕ, να έλθει στο βήμα.